

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐỘC LẬP DÂN TỘC GẮN LIỀN VỚI CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ SỰ VẬN DỤNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TRONG CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI ĐẤT NƯỚC

Lê Văn Dũng

Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương – Nha Trang

Email: lvdung@sptwnt.edu.vn

Tóm tắt: Tư tưởng về Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là nội dung cốt lõi, xuyên suốt trong tư tưởng Hồ Chí Minh. Người khẳng định, độc lập dân tộc phải gắn liền với chủ nghĩa xã hội, là con đường tất yếu để phát triển đất nước. Đứng trước những khó khăn thử thách của đất nước trong giai đoạn hiện nay, Đảng ta luôn kiên định tư tưởng trên của Người. Việt Nam đi lên chủ nghĩa xã hội bỏ qua chế độ tư bản nhưng kế thừa thành tựu khoa học, kinh tế để xây dựng xã hội công bằng, văn minh. Sự lựa chọn này phù hợp với lịch sử, nguyện vọng nhân dân và xu thế thời đại, tạo nền tảng cho phát triển bền vững. Chủ nghĩa xã hội bảo đảm độc lập dân tộc đi đôi với phồn vinh kinh tế, tiến bộ văn hóa và quyền làm chủ của nhân dân. Chỉ chủ nghĩa xã hội mới thực hiện đầy đủ mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”, đem lại cuộc sống ấm no, tự do cho mọi người.

Từ khóa: Độc lập dân tộc, Mối quan hệ giữa độc lập dân tộc với chủ nghĩa xã hội, Tư tưởng Hồ Chí Minh về độc lập dân tộc gắn liền với CNXH

HO CHI MINH'S THOUGHT ON NATIONAL INDEPENDENCE ASSOCIATED WITH SOCIALISM AND ITS APPLICATION BY THE COMMUNIST PARTY OF VIETNAM IN THE COUNTRY'S RENEWAL PROCESS

Le Van Dung

Central Pedagogical College – Nha Trang

Email: lvdung@sptwnt.edu.vn

Abstract: The concept of national independence associated with socialism is a core and consistent theme in Ho Chi Minh's thought. He affirmed that national independence must go hand in hand with socialism, as it is the inevitable path for national development. In the face of current national challenges, the Communist Party of Vietnam remains steadfast in his ideological orientation. Vietnam is advancing toward socialism, bypassing capitalism, yet inheriting scientific and economic achievements to build a just and civilized society. This path aligns with the country's historical circumstances, the aspirations of the people, and global trends, forming a foundation for sustainable development. Socialism ensures national independence along with economic prosperity, cultural advancement, and people's democratic rights. Only socialism can fully realize the goals of “a wealthy people, a strong country, democracy, fairness, and civilization,” bringing a prosperous and free life to all.

Keywords: National independence, Relationship between national independence and socialism, Ho Chi Minh's thought on national independence associated with socialism.

Nhận bài: 16/04/2025

Phản biện: 15/05/2025

Duyệt đăng: 18/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản vô giá của Đảng và của cả dân tộc, gắn liền với quá trình phát triển của nước ta. Đại hội lần thứ VII của Đảng cộng sản Việt Nam đã khẳng định Chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho mọi hành động của toàn Đảng, toàn dân ta. Trong đó, tư tưởng về Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là nội dung cốt lõi, xuyên suốt trong tư tưởng Hồ Chí Minh.

Đứng trước những khó khăn thử thách của đất nước trong giai đoạn hiện nay, Đảng ta luôn kiên định mục tiêu, lý tưởng mình đã chọn. Đó là kiên định chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh trong quá trình đổi mới. Vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh đặc

biệt là tư tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, dân tộc và giai cấp nhằm giải quyết tốt vấn đề dân tộc và giai cấp góp phần đưa nước ta vượt qua những khó khăn, thử thách để tiến lên con đường chủ nghĩa xã hội.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung Tư tưởng hồ chí minh về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội

2.1.1. Vị trí của vấn đề độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội trong tư tưởng Hồ Chí Minh

- Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là tư tưởng nhất quán trong tư tưởng Hồ Chí Minh

- Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là tư tưởng thể hiện một cách tập trung những luận điểm sáng tạo lớn về lý luận của tư tưởng Hồ

Chí minh, giá trị thực tiễn lâu dài của nó đối với đường lối chỉ đạo cách mạng Việt Nam và cách mạng thế giới.

- Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là tư tưởng phản ánh chính xác mục đích, lý tưởng khát vọng và ham muốn tốt cùng của nhân cách văn hóa vĩ đại Hồ Chí Minh.

- Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội phản ánh tính triệt để cách mạng tư tưởng Hồ Chí Minh.

Tóm lại, tư tưởng về con đường cách mạng Việt Nam: Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là nội dung cốt lõi nhất. Những nội dung khác trong tư tưởng của Người được xây dựng từ chính nội dung này, nhằm phục vụ cho sự thắng lợi của con đường cách mạng Việt Nam hoặc trở thành động lực, mục tiêu của độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng Sản Việt Nam, đội tiên phong của giai cấp công nhân Việt Nam.

2.1.2. Độc lập dân tộc gắn liền với CNXH là nội dung cốt lõi, luận điểm trung tâm xuyên suốt toàn bộ tư tưởng Hồ Chí Minh.

Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội không những là mục đích, lý tưởng, khát vọng của Hồ chí Minh mà còn trở thành nội dung cốt lõi luận điểm trung tâm xuyên suốt toàn bộ tư tưởng Hồ chí Minh. Tìm ra con đường cách mạng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội “con đường cách mạng vô sản”, Hồ Chí Minh cũng là Người Việt Nam đầu tiên nhận thức được vai trò lịch sử của giai cấp công nhân Việt Nam mà đội tiên phong của nó là Đảng cộng sản có sức mạnh lãnh đạo đưa sự nghiệp cách mạng đó đến thành công. Về nội dung, bản chất quá trình ra đời của Đảng Cộng Sản Việt Nam cho thấy tư tưởng về Đảng cộng sản Việt Nam của Hồ Chí Minh được khởi nguồn từ tư tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội và nó trở thành bộ phận trọng yếu đầu tiên quy định thành bại của con đường cách mạng.

2.1.3. Mỗi quan hệ biện chứng giữa độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội trong tư tưởng Hồ Chí Minh

a) Mỗi quan hệ của độc lập dân tộc với chủ nghĩa xã hội

- Quan niệm về độc lập dân tộc của Hồ Chí Minh

Độc lập dân tộc là quyền thiêng liêng, bất khả xâm phạm; mọi hành vi xâm phạm hoặc bán rẻ

đều bị trừng trị. Độc lập phải đi đôi với hòa bình – chỉ có hòa bình thực sự mới bảo vệ được độc lập. Độc lập phải gắn với tự do, hạnh phúc nhân dân; nếu dân không được ấm no, tự do thì độc lập vô nghĩa.

- Độc lập dân tộc là đòi hỏi trước hết của cách mạng Việt Nam

Dưới ách thực dân-phong kiến, nhân dân bị áp bức, mất ruộng đất, không có dân chủ. Giải phóng dân tộc là mục tiêu hàng đầu, vì không có độc lập thì mọi quyền lợi khác đều không thể đạt được. Cách mạng giải phóng dân tộc tạo tiền đề cho dân chủ (ruộng đất về tay dân cày) và tiến lên CNXH.

- Thực hiện độc lập dân tộc là điều kiện tiên quyết để đi lên chủ nghĩa xã hội

Theo Hồ Chí Minh, đi lên chủ nghĩa xã hội là xây dựng một xã hội hoàn toàn mới trên tất cả các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hoá xã hội và đi lên chủ nghĩa xã hội là giai đoạn tiếp theo của giai đoạn đấu tranh cho độc lập dân tộc. Bởi vậy, thực hiện độc lập dân tộc tạo ra những tiền đề - những điều kiện tiên quyết để dân tộc đi lên chủ nghĩa xã hội.

b) Chủ nghĩa xã hội trong mối quan hệ độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội

Chủ nghĩa xã hội là bước phát triển tất yếu của độc lập dân tộc, là cơ sở để củng cố vững chắc độc lập dân tộc

Chủ nghĩa xã hội xoá bỏ nguyên nhân sâu xa của tình trạng người bóc lột người. Với chế độ công hữu tư liệu sản xuất xã hội, chủ nghĩa xã hội đã thực sự xoá bỏ nguồn gốc, nguyên nhân căn bản nhất của xã hội người bóc lột người, triệt để giải phóng con người, phát triển lực lượng sản xuất, tạo bước phát triển lớn chưa từng có cho dân tộc.

Chủ nghĩa xã hội tạo ra cơ sở vật chất kỹ thuật cao, văn hoá phát triển, vì thực chất cách mạng xã hội chủ nghĩa là tạo ra các điều kiện thực hiện cuộc cách mạng về kinh tế, văn hoá, khoa học kỹ thuật. Đây là một nhân tố căn bản để thực hiện sự củng cố và giữ vững độc lập dân tộc.

Xây dựng chủ nghĩa xã hội là xây dựng một xã hội dân chủ - chế độ do nhân dân làm chủ. Đây là chiếc chìa khoá vạn năng để nhân dân ta mở ra một xã hội mới với sức mạnh kỳ diệu để củng cố và giữ vững độc lập dân tộc.

Kết hợp những yếu tố trên tạo ra sức mạnh

tổng hợp để nhân dân ta củng cố và giữ vững độc lập dân tộc mà nhiều thế hệ đi trước đã hy sinh mới giành được.

2.1.4. Những điều kiện đảm bảo độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội theo tư tưởng Hồ Chí Minh

- Xác lập, giữ vững và phát huy vai trò lãnh đạo của Đảng

Đây là điều kiện tiên quyết. Hồ Chí Minh xác định: cách mệnh “trước hết phải có đảng cách mệnh”. Để giữ vững và phát huy vai trò lãnh đạo của Đảng trong suốt quá trình cách mạng, Hồ Chí Minh luôn lưu ý Đảng phải định ra được đường lối đúng đắn, thường xuyên hoàn chỉnh đường lối cách mạng của mình, phải xây dựng Đảng, rèn luyện đội ngũ cán bộ đảng viên thật sự trong sạch vững mạnh.

- Thiết lập khối minh công - nông - trí thức làm nền tảng xây dựng khối đoàn kết toàn dân tộc

Theo Hồ Chí Minh, liên minh công - nông - trí là gốc, là nền tảng của cách mạng Việt Nam. Khi lãnh đạo đấu tranh giành độc lập dân tộc, Người khẳng định, liên minh đoàn kết công - nông là gốc của cách mạng. Khi bước vào giai đoạn cách mạng xã hội chủ nghĩa, Người lại chỉ ra, có liên minh công - nông còn phải đoàn kết với lao động trí óc để tạo ra nền tảng của khối đoàn kết toàn dân tộc.

- Thường xuyên gắn bó cách mạng Việt Nam với cách mạng thế giới

Theo Hồ Chí Minh, cách mạng Việt Nam phải chủ động hoàn thành nhiệm vụ của mình và góp phần xứng đáng vào cách mạng thế giới. Mặt khác, Người cũng chỉ rõ rằng: cách mạng Việt Nam là một bộ phận của cách mạng thế giới thì cũng phải biết tranh thủ sức mạnh của cách mạng thế giới, tranh thủ sự đồng tình ủng hộ và giúp đỡ về mọi mặt của các lực lượng cách mạng thế giới làm tăng sức mạnh của mình để vượt qua khó khăn, chiến thắng kẻ thù, đưa cách mạng đến thành công.

2.2. Đảng Cộng sản Việt Nam vận dụng và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội trong công cuộc đổi mới

2.2.1. Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là mục tiêu nhất quán của cách mạng Việt Nam

Đảng và nhân dân ta luôn xác định, Độc lập

dân tộc là giá trị vô cùng quý báu, là vấn đề cơ bản cho sự sống còn của dân tộc. Đối với dân tộc Việt Nam, độc lập tự do đã trở thành một giá trị thiêng liêng bất khả xâm phạm. Độc lập dân tộc là điều kiện tiên quyết cho tự do của nhân dân lao động, của cả dân tộc và hạnh phúc của mỗi người. Khi đất nước đã đạt được độc lập thì vấn đề lựa chọn đúng con đường phát triển xã hội là vấn đề có ý nghĩa cơ bản hàng đầu và đặc biệt quan trọng của độc lập dân tộc.

2.2.2. Kiên trì mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước hiện nay, vấn đề kiên trì mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội theo tư tưởng Hồ Chí Minh là vấn đề có nguyên tắc sống còn của cách mạng nước ta. Đối mới nhận thức về độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội trong xu thế hội nhập, toàn cầu hóa hiện nay không có nghĩa là xa rời những nguyên tắc cơ bản của chủ nghĩa Mác- Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh mà chính là vận dụng một cách sáng tạo những tư tưởng đó vào hoàn cảnh cụ thể của lịch sử dân tộc và thời đại, làm cho nó phát triển một cách sống động hơn trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2.2.3. Nội dung giữ vững độc lập dân tộc trong thời đại hiện nay dưới ánh sáng tư tưởng Hồ Chí Minh

Nội dung giữ vững độc lập dân tộc trong thời đại ngày nay cần được nhận thức một cách đúng đắn, khoa học trên cơ sở nghiên cứu sự vận động năng động, đầy mâu thuẫn và phức tạp của tình hình quốc tế. Trong sự biến động phức tạp đó, xu thế hòa bình, ổn định và hợp tác để phát triển ngày càng trở thành đòi hỏi bức xúc của các dân tộc và các quốc gia trên thế giới. Các nước giành ưu tiên cho phát triển kinh tế, coi phát triển kinh tế có ý nghĩa quyết định đối với việc tăng cường sức mạnh tổng hợp của quốc gia.

2.2.4. Kiên định phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa dưới ánh sáng tư tưởng Hồ Chí Minh

Việc kiên định con đường xã hội chủ nghĩa đòi hỏi Đảng ta không chỉ thể hiện bản lĩnh chính trị vững vàng, dám đổi mới và biết đổi mới. Đây không phải là một công việc giản đơn, dễ dàng, có sẵn đáp án. Sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội là một sự nghiệp lâu dài, vô cùng khó khăn, gian khổ bởi điểm xuất phát của nước ta rất thấp, lại bị

chiến tranh tàn phá nặng nề, luôn bị các thế lực thù địch phá hoại. Đặc biệt sự nghiệp đổi mới theo định hướng xã hội chủ nghĩa là một sự nghiệp mới mẻ, chưa có tiền lệ trong lịch sử, lại diễn ra trong bối cảnh chủ nghĩa xã hội trên thế giới lâm vào khủng hoảng và thoái trào nên lại càng khó khăn. Đây là quá trình vừa làm, vừa học, vừa làm, vừa tổng kết, vừa rút kinh nghiệm, khái quát thành lý luận trên cơ sở lấy thực tiễn làm tiêu chuẩn của chân lý. Chính trong quá trình đó, Đảng ta từng bước hình thành những nhận thức mới về chủ nghĩa xã hội ngày càng phù hợp hơn, từng bước khắc phục những quan niệm giáo điều, đơn giản, ấu trĩ về chủ nghĩa xã hội.

III. KẾT LUẬN

Tư tưởng Hồ Chí Minh khẳng định độc lập dân tộc phải gắn liền với chủ nghĩa xã hội, là con đường tất yếu để phát triển đất nước. Việt Nam đi lên CNXH bỏ qua chế độ tư bản nhưng kế thừa thành tựu khoa học, kinh tế để xây dựng xã hội công bằng, văn minh. Sự lựa chọn này phù hợp với lịch sử, nguyện vọng nhân dân và xu thế thời đại, tạo nền tảng cho phát triển bền vững. CNXH bảo đảm độc lập dân tộc đi đôi với phồn vinh kinh tế, tiến bộ văn hóa và quyền làm chủ của nhân dân. Chỉ CNXH mới thực hiện đầy đủ mục tiêu “dân giàu, nước mạnh”, đem lại cuộc sống ấm no, tự do cho mọi người.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. TS.Ngọc Anh, TS.Hoàng Trang “Tư tưởng Hồ Chí Minh về Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội”, NXB Lao động Hà Nội – 2003.
- [2]. Hoàng Chí Bảo “Tư tưởng triết học Hồ Chí Minh”, Tạp chí TTLL. Số 7 – 1998.
- [3]. Đảng Cộng Sản Việt Nam. “Văn kiện Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương khóa VII”, Hà Nội, 1994.
- [4]. Trần Văn Giàu “Tư tưởng Hồ Chí Minh, sự hình thành về cơ bản”, NXBCTQG, H.1998.
- [5]. Giáo trình Trung cấp lý luận chính trị tư tưởng Hồ Chí Minh - NXB lý luận chính trị Hà Nội – 2004
- [6]. Hồ Chí Minh. Toàn tập. Tập 10. NXB CTQG.H.1996